

บทที่ 4

อภิปรายผลการวิจัย

ในการศึกษาพฤติกรรมแปรร่วมจากการเพิ่มพฤติกรรมการทำงานตามที่ครูมอบหมาย ผู้วิจัยได้วางเงื่อนไขด้วยการเสริมแรงพฤติกรรมการทำงานตามที่ครูมอบหมายแล้วสังเกตถึงความเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมที่เกิดแปรร่วม ซึ่งได้แก่ พฤติกรรมตั้งใจเรียนขณะครูสอน พฤติกรรม การคุยขณะครูสอน พฤติกรรมการคุยขณะทำงานตามที่ครูมอบหมาย ความถูกต้องของงาน และ เพื่อแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจนของพฤติกรรมที่เกิดแปรร่วม ผู้วิจัยจึงแบ่งการ ทดลองเป็นสองการทดลอง คือ การทดลองที่ 1 ทำการทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 จำนวน 3 คน ด้วยการให้หลักของฟรีแมคเสริมแรงพฤติกรรมการทำงานตามที่ครูมอบหมาย การทดลองที่ 2 ทำการทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1 จำนวน 3 คน ด้วยการให้ หลักเงื่อนไขเสริมแรงพฤติกรรมการทำงานตามที่ครูมอบหมาย ซึ่งทั้งสองการทดลองนี้เมื่อเสริม แรงพฤติกรรมการทำงานตามที่ครูมอบหมายแล้วจะสังเกตพฤติกรรมและผลของพฤติกรรมที่เกิดแปร ร่วม คือ พฤติกรรมการคุยขณะครูสอน พฤติกรรมตั้งใจเรียนขณะครูสอน พฤติกรรมการคุยขณะ ทำงานตามที่ครูมอบหมาย ความถูกต้องของงาน การทดลองทั้งสองเงื่อนไขนี้ใช้วิธีการทดลอง แบบสลับกลับ (ABAB Reversal Design) โดยมีสมมติฐานในการวิจัยดังนี้

1. เมื่อพฤติกรรมการทำงานตามที่ครูมอบหมายของนักเรียนเพิ่มขึ้น พฤติกรรมตั้งใจ เรียนของนักเรียนขณะครูสอนเพิ่มขึ้นด้วย
2. เมื่อพฤติกรรมการทำงานตามที่ครูมอบหมายของนักเรียนเพิ่มขึ้น พฤติกรรมการคุย ขณะสอนและพฤติกรรมการคุยขณะทำงานตามที่ครูมอบหมายลดลง
3. เมื่อพฤติกรรมการทำงานตามที่ครูมอบหมายของนักเรียนเพิ่มขึ้น ความถูกต้องของ งานของนักเรียนเพิ่มขึ้น

จากสมมติฐานข้อที่ 1 เมื่อพฤติกรรมการทำงานตามที่ครูมอบหมายของนักเรียนเพิ่มขึ้น พฤติกรรมตั้งใจเรียนของนักเรียนขณะครูสอนเพิ่มขึ้นด้วย ผลการวิจัยครั้งนี้สนับสนุนสมมติฐานดังกล่าว ดังผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 1, 2 พบว่า ทั้งสองเงื่อนไขการทดลองมีลักษณะของการ เปลี่ยนแปลงเหมือนกัน นั่นคือ เมื่อค่าเฉลี่ยร้อยละของพฤติกรรมการทำงานตามที่ครูมอบหมายของ กลุ่มทดลองทั้งสองเงื่อนไขการทดลองเพิ่มขึ้นในระยะที่ 2 และระยะที่ 4 ปรากฏว่าค่าเฉลี่ยร้อยละ ของพฤติกรรมตั้งใจเรียนขณะครูสอนก็เพิ่มขึ้นด้วย แต่เมื่อค่าเฉลี่ยร้อยละของพฤติกรรมการทำงาน ตามที่ครูมอบหมายของกลุ่มทดลองทั้งสองเงื่อนไขการทดลองลดลงในระยะเส้นฐานระยะที่ 1 และ 3

ปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยร้อยละของพฤติกรรมตั้งใจเรียนขณะครูสอนก็ลดลงด้วย เมื่อพิจารณาจากกราฟ รูปที่ 2, 6 พบว่า เมื่อลักษณะเส้นแนวโน้มและระดับค่าเฉลี่ยร้อยละของพฤติกรรมการทำงานตามที่ครอบคลุมหมายของกลุ่มทดลองทั้งสองเงื่อนไขการทดลองเพิ่มขึ้นในระยะที่ 2 และระยะที่ 4 ปรากฏว่า ลักษณะเส้นแนวโน้มและระดับค่าเฉลี่ยร้อยละของพฤติกรรมตั้งใจเรียนขณะครูสอนก็เพิ่มขึ้นด้วย แต่เมื่อลักษณะเส้นแนวโน้ม และระดับค่าเฉลี่ยร้อยละของพฤติกรรมการทำงานตามที่ครอบคลุมหมายของกลุ่มทดลองทั้งสองเงื่อนไขการทดลองลดลงในระยะที่ 1 และระยะที่ 3 ปรากฏว่า ลักษณะเส้นแนวโน้มและระดับค่าเฉลี่ยร้อยละของพฤติกรรมตั้งใจเรียนขณะครูสอนก็ลดลงด้วย จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า เมื่อพฤติกรรมการทำงานตามที่ครอบคลุมหมายเกิดการเปลี่ยนแปลงในแต่ละระยะของการทดลองนั้นขณะเดียวกันพฤติกรรมตั้งใจเรียนขณะครูสอนซึ่งไม่ได้ถูกวางเงื่อนไขการเสริมแรงมีการเปลี่ยนแปลงร่วมด้วยในลักษณะที่มีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกัน ที่เป็นเช่นนี้น่าจะเป็นผลเนื่องมาจากอิทธิพลของความเกี่ยวเนื่องกันของพฤติกรรมหรือความคล้ายกันของพฤติกรรม ซึ่ง Skinner (1958 quoted in Kazdin 1977: 17) ได้กล่าวว่า การเสริมแรงพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งจะมีผลทำให้พฤติกรรมอื่น ๆ ในกลุ่มของพฤติกรรมนั้นมีลักษณะเกี่ยวเนื่องกันหรือคล้ายกันมีโอกาสเพิ่มขึ้นด้วย ในทำนองเดียวกันกับที่ Baer et al. (1976 quoted in Friman and Hove 1987: 421) ได้เสนอว่าพฤติกรรมที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันหรือเกี่ยวเนื่องกัน เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงจะเปลี่ยนแปลงหรือแปรร่วมกันในทิศทางเดียวกัน ในการวิจัยครั้งนี้พฤติกรรมการทำงานตามที่ครอบคลุมหมายหมายถึง การทำแบบฝึกหัดวิชาคณิตศาสตร์โดยไม่ทำพฤติกรรมอื่น ๆ นอกเหนือจากนี้ ส่วนพฤติกรรมตั้งใจเรียนขณะครูสอน หมายถึง พฤติกรรมการมองครูและอุปกรณ์ที่ครูใช้ประกอบการสอนในขณะที่ครูอธิบาย พฤติกรรมเหล่านี้เป็นพฤติกรรมที่มีความเกี่ยวเนื่องกัน เพราะการที่นักเรียนจะทำงานตามที่ครอบคลุมหมายได้นั้น นักเรียนจะต้องมีความเข้าใจในเนื้อหาวิชานั้น และความเข้าใจนั้นต้องมาจากการที่นักเรียนมีความตั้งใจเรียนขณะครูสอน ดังนั้นเมื่อพฤติกรรมการทำงานตามที่ครอบคลุมหมายกับพฤติกรรมตั้งใจเรียนขณะครูสอน เป็นพฤติกรรมที่มีความเกี่ยวเนื่องกัน เมื่อพฤติกรรมการทำงานตามที่ครอบคลุมหมายเพิ่มขึ้น พฤติกรรมตั้งใจเรียนขณะครูสอนก็เพิ่มขึ้นด้วย

นอกจากเหตุผลดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยต้องการจะพิสูจน์ให้เห็นอย่างเด่นชัดว่า พฤติกรรมการทำงานตามที่ครอบคลุมหมายกับพฤติกรรมตั้งใจเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างแท้จริงไม่ใช่เกิดการเปลี่ยนแปลงเพราะความบังเอิญ ผู้วิจัยจึงทำการทดลองสองการทดลอง คือ การทดลองที่ 1 ใช้หลักของฟรีแมคเสริมแรงพฤติกรรมการทำงานตามที่ครอบคลุมหมายกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 การทดลองที่ 2 ใช้สัญญาเงื่อนไขเสริมแรงพฤติกรรมการทำงานตามที่ครอบคลุมหมายกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1 ผลปรากฏว่า พฤติกรรมการทำงานตามที่ครอบคลุมหมายกับพฤติกรรมตั้งใจเรียนขณะครูสอนเกิดการเปลี่ยนแปลงเหมือนกันทั้งสองกลุ่มการทดลอง นั่นคือ เมื่อพฤติกรรมการทำงาน

ตามที่ครุมอบหมายเพิ่มขึ้น พฤติกรรมตั้งใจเรียนขณะครูสอนก็เพิ่มขึ้นด้วย แต่เมื่อพฤติกรรมการทำงานตามที่ครุมอบหมายลดลง พฤติกรรมตั้งใจเรียนขณะครูสอนก็ลดลงด้วย

จากสมมติฐานข้อที่ 2 เมื่อพฤติกรรมการทำงานตามที่ครุมอบหมายของนักเรียนเพิ่มขึ้น พฤติกรรมการคุยขณะครูสอนและพฤติกรรมการคุยขณะทำงานตามที่ครุมอบหมายของนักเรียนลดลง ผลการวิจัยครั้งนี้สนับสนุนสมมติฐานดังกล่าว ดังผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 1, 2 พบว่า ทั้งสองเงื่อนไขการทดลองมีลักษณะของการเปลี่ยนแปลงเหมือนกัน นั่นคือ เมื่อค่าเฉลี่ยร้อยละของพฤติกรรมการทำงานตามที่ครุมอบหมายของกลุ่มการทดลองทั้งสอง เงื่อนไขการทดลองเพิ่มขึ้นในระยาะที่ 2 และระยาะที่ 4 ปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยร้อยละของพฤติกรรมการคุยขณะครูสอนและค่าเฉลี่ยร้อยละของพฤติกรรมการคุยขณะทำงานตามที่ครุมอบหมายลดลง แต่เมื่อค่าเฉลี่ยร้อยละของพฤติกรรมการทำงานตามที่ครุมอบหมายของกลุ่มการทดลองทั้งสอง เงื่อนไขการทดลองลดลงในระยาะที่ 1 และระยาะที่ 3 ปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยร้อยละของพฤติกรรมการคุยขณะครูสอนและค่าเฉลี่ยร้อยละของพฤติกรรมการคุยขณะทำงานตามที่ครุมอบหมายกลับเพิ่มขึ้น เมื่อพิจารณาจากกราฟรูปที่ 1, 3, 5, 7 พบว่า เมื่อลักษณะ เส้นแนวโน้มและระดับค่าเฉลี่ยร้อยละของพฤติกรรมการทำงานตามที่ครุมอบหมายของกลุ่มทดลองทั้งสอง เงื่อนไขการทดลอง เพิ่มขึ้นในระยาะที่ 2 และระยาะที่ 4 ปรากฏว่า ลักษณะเส้นแนวโน้มและระดับค่าเฉลี่ยร้อยละของพฤติกรรมการคุยขณะครูสอนและลักษณะเส้นแนวโน้มและระดับค่าเฉลี่ยร้อยละของพฤติกรรมการคุยขณะทำงานตามที่ครุมอบหมายลดลง แต่เมื่อลักษณะเส้นแนวโน้มและระดับค่าเฉลี่ยร้อยละของพฤติกรรมการทำงานตามที่ครุมอบหมายลดลงในระยาะที่ 1 และระยาะที่ 3 ปรากฏว่า ลักษณะเส้นแนวโน้มและระดับค่าเฉลี่ยร้อยละของพฤติกรรมการคุยขณะครูสอนและพฤติกรรมการคุยขณะทำงานตามที่ครุมอบหมายของกลุ่มทดลองทั้งสอง เงื่อนไขการทดลองกลับเพิ่มขึ้น จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า เมื่อพฤติกรรมการทำงานตามที่ครุมอบหมายเกิดการเปลี่ยนแปลงในแต่ละระยาะของการทดลองนั้นขณะเดียวกันพฤติกรรมที่ไม่ได้ถูกวางเงื่อนไขคือ พฤติกรรมการคุยขณะครูสอนและพฤติกรรมการคุยในขณะที่ทำงานตามที่ครุมอบหมายเกิดการเปลี่ยนแปลงร่วมด้วยในลักษณะที่มีความสัมพันธ์กันในทิศทางตรงกันข้ามที่เป็นเช่นนี้ น่าจะเป็นเพราะพฤติกรรมการทำงานตามที่ครุมอบหมายกับพฤติกรรมการคุยขณะทำงานตามที่ครุมอบหมายเป็นลักษณะของพฤติกรรมที่มีโอกาสเกิดไม่พร้อมกัน นั่นคือ เมื่อพฤติกรรมการทำงานตามที่ครุมอบหมายเกิดเพิ่มขึ้นย่อมทำให้โอกาสเกิดพฤติกรรมการคุยขณะทำงานตามครุมอบหมายลดลง ในทำนองเดียวกันหากพฤติกรรมการคุยขณะทำงานตามที่ครุมอบหมายเพิ่มขึ้นย่อมทำให้โอกาสเกิดพฤติกรรมการทำงานตามที่ครุมอบหมายลดลง ซึ่งพฤติกรรมที่มีโอกาสเกิดไม่พร้อมกัน มักจะเกิดการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมในลักษณะที่มีความสัมพันธ์กันในทิศทางตรงกันข้าม ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของ Kara and Wahler (1975 quoted in Kazdin 1982: 255) Parrish et al. (1986: 241) Sajwaj et al (1972:

171) และ Wahler (1975: 39) ที่ได้กล่าวว่า พฤติกรรมที่มีโอกาสเกิดไม่พร้อมกันนั้นเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงหรือเกิดแปรร่วมจะเกิดในลักษณะที่มีความสัมพันธ์กันในทิศทางตรงกันข้าม ทั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ Parrish et al. (1986: 241-254) ที่ได้ศึกษาด้วยการเสริมแรงพฤติกรรมทำตามคำสั่งในเด็กปัญญาอ่อน ผลปรากฏว่า เมื่อพฤติกรรมทำตามคำสั่งเพิ่มขึ้นพฤติกรรมก่อกวนซึ่งเป็นพฤติกรรมที่มีโอกาสเกิดไม่พร้อมกันก็ลดลง

สำหรับพฤติกรรมการคุยขณะครูสอนและพฤติกรรมตั้งใจเรียนขณะครูสอนก็เป็นลักษณะของพฤติกรรมที่มีโอกาสเกิดไม่พร้อมกันเช่นเดียวกัน นั่นคือ เมื่อพฤติกรรมการคุยขณะครูสอนเพิ่มขึ้นย่อมทำให้โอกาสเกิดพฤติกรรมตั้งใจเรียนขณะครูสอนลดลง แต่เมื่อพฤติกรรมตั้งใจเรียนขณะครูสอนลดลง โอกาสเกิดพฤติกรรมการคุยขณะครูสอนก็ย่อมเพิ่มขึ้น พฤติกรรมการทำงานตามที่ครูมอบหมายกับพฤติกรรมการคุยขณะทำงานตามที่ครูมอบหมาย และพฤติกรรมตั้งใจเรียนขณะครูสอนกับพฤติกรรมการคุยขณะครูสอน พฤติกรรมในแต่ละคู่เป็นลักษณะของพฤติกรรมที่มีโอกาสเกิดไม่พร้อมกัน ดังนั้น เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงย่อมเกิดการเปลี่ยนแปลงในลักษณะที่มีความสัมพันธ์กันในทิศทางตรงกันข้าม

จากผลการวิจัยนั้น นอกจากจะสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่าพฤติกรรมที่มีโอกาสเกิดไม่พร้อมกัน เมื่อเกิดแปรร่วมกันจะเกิดในลักษณะที่มีความสัมพันธ์กันในทิศทางตรงกันข้ามดังกล่าวแล้ว ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับการศึกษานำร่องที่โรงเรียนวัดหัวลำโพง กรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสังเกตพฤติกรรมการคุยขณะครูสอน พฤติกรรมตั้งใจเรียนขณะครูสอน พฤติกรรมการทำงานตามที่ครูมอบหมาย พฤติกรรมการคุยขณะทำงานตามที่ครูมอบหมาย ความถูกต้องของงาน ซึ่งผลปรากฏเหมือนกัน นั่นคือ เมื่อนักเรียนมีพฤติกรรมการทำงานตามที่ครูมอบหมายเพิ่มขึ้น พฤติกรรมการคุยขณะทำงานตามที่ครูมอบหมายลดลง ทำนองเดียวกันคือ เมื่อนักเรียนมีพฤติกรรมตั้งใจเรียนขณะครูสอนเพิ่มขึ้น พฤติกรรมการคุยขณะครูสอนก็ลดลงด้วย ในทางกลับกันเมื่อนักเรียนมีพฤติกรรมการทำงานตามที่ครูมอบหมายลดลง พฤติกรรมการคุยขณะทำงานตามที่ครูมอบหมายกลับเพิ่มขึ้น และเมื่อนักเรียนมีพฤติกรรมตั้งใจเรียนขณะครูสอนลดลง พฤติกรรมการคุยขณะครูสอนกลับเพิ่มขึ้น

นอกจากเหตุผลดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยมีความต้องการที่จะพิสูจน์ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า เมื่อพฤติกรรมการทำงานตามที่ครูมอบหมายเกิดการเปลี่ยนแปลงจะส่งผลให้พฤติกรรมการคุยขณะครูสอนและพฤติกรรมการคุยขณะทำงานตามที่ครูมอบหมายเกิดการเปลี่ยนแปลงร่วมด้วย ผู้วิจัยจึงทำการทดลองสองการทดลอง คือ การทดลองที่ 1 ใช้หลักของนรีแมคเสริมแรงพฤติกรรมการทำงานตามที่ครูมอบหมายกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 และการทดลองที่ 2 และใช้สัญญา

เงื่อนไขเสริมแรงพฤติกรรมการทำงานตามที่ครูมอบหมายกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1 ผลปรากฏว่า พฤติกรรมการทำงานตามที่ครูมอบหมาย พฤติกรรมการคุยขณะสอน พฤติกรรมการคุยขณะทำงานตามที่ครูมอบหมายเกิดการเปลี่ยนแปลงเหมือนกันทั้งสองการทดลอง นั่นคือ เมื่อพฤติกรรมการทำงานตามที่ครูมอบหมายเพิ่มขึ้น พฤติกรรมการคุยขณะครูสอนและพฤติกรรมการคุยขณะทำงานตามที่ครูมอบหมายกลับลดลง แต่เมื่อพฤติกรรมการทำงานตามที่ครูมอบหมายลดลง พฤติกรรมการคุยขณะครูสอนและพฤติกรรมการคุยขณะทำงานตามที่ครูมอบหมายกลับเพิ่มขึ้น

จากสมมติฐานข้อที่ 3 เมื่อพฤติกรรมการทำงานตามที่ครูมอบหมายเพิ่มขึ้น ความถูกต้องของงานของนักเรียนเพิ่มขึ้น ผลจากการวิจัยครั้งนี้สนับสนุนสมมติฐานดังกล่าว ดังผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 1, 2 พบว่า ทั้งสองเงื่อนไขการทดลองมีลักษณะของการเปลี่ยนแปลงเหมือนกัน นั่นคือ เมื่อค่าเฉลี่ยร้อยละของพฤติกรรมการทำงานตามที่ครูมอบหมายของกลุ่มทดลองทั้งสองเงื่อนไขการทดลองเพิ่มขึ้นในระยะที่ 2 และระยะที่ 4 ปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยร้อยละของความถูกต้องของงานก็เพิ่มขึ้นด้วย แต่เมื่อค่าเฉลี่ยร้อยละของพฤติกรรมการทำงานตามที่ครูมอบหมายของกลุ่มทดลองทั้งสองเงื่อนไขการทดลองลดลงในระยะเส้นฐานระยะที่ 1 และระยะที่ 3 ปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยร้อยละของความถูกต้องของงานก็ลดลงด้วย เมื่อพิจารณาจากกราฟรูปที่ 4, 8 พบว่า เมื่อลักษณะเส้นแนวโน้มและระดับค่าเฉลี่ยร้อยละของพฤติกรรมการทำงานตามที่ครูมอบหมายของกลุ่มทดลองทั้งสองเงื่อนไขการทดลองเพิ่มขึ้นในระยะที่ 2 และระยะที่ 4 ปรากฏว่า ลักษณะเส้นแนวโน้มและระดับค่าเฉลี่ยร้อยละของความถูกต้องของงานก็เพิ่มขึ้นด้วย แต่เมื่อลักษณะเส้นแนวโน้มและระดับค่าเฉลี่ยร้อยละของพฤติกรรมการทำงานตามที่ครูมอบหมายของกลุ่มทดลองทั้งสองเงื่อนไขการทดลองลดลงในระยะที่ 1 และระยะที่ 3 ปรากฏว่าลักษณะเส้นแนวโน้มและระดับค่าเฉลี่ยร้อยละของความถูกต้องของงานก็ลดลงด้วย จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า เมื่อพฤติกรรมการทำงานตามที่ครูมอบหมายเกิดการเปลี่ยนแปลงในแต่ละระยะของการทดลองนั้นจะส่งผลให้ความถูกต้องของงานซึ่งไม่ได้ถูกวางเงื่อนไขการเสริมแรงมีการเปลี่ยนแปลงร่วมด้วยในลักษณะที่มีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะความถูกต้องของงานเป็นผลของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมตั้งใจเรียนขณะครูสอนและพฤติกรรมการทำงานตามที่ครูมอบหมายเพิ่มขึ้น ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า เมื่อพฤติกรรมการทำงานตามที่ครูมอบหมายเพิ่มขึ้น จะส่งผลให้พฤติกรรมตั้งใจเรียนขณะครูสอนเพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งจากการที่นักเรียนมีพฤติกรรมตั้งใจเรียนขณะครูสอนและมีพฤติกรรมการทำงานตามที่ครูมอบหมายเพิ่มขึ้น ทำให้โอกาสที่นักเรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นด้วย เนื่องจากนักเรียนสนใจเอาใจใส่ มุ่งครุและฟังครูอธิบายในขณะครูสอน จึงทำให้นักเรียนมีโอกาสที่จะเข้าใจเนื้อหาวิชาที่ครูอธิบายได้มากขึ้น (Milliman, Schacter and Cohen 1981: 141; ประทีป จินฉัตร 2531: 64-69)

และการที่นักเรียนเข้าใจเนื้อหาวิชามากขึ้น ทำให้โอกาสที่จะทำแบบฝึกหัดได้ถูกต้องเพิ่มสูงขึ้น ทั้งนี้ เพราะการที่นักเรียนมีพฤติกรรมตั้งใจเรียนขณะครูสอน และพฤติกรรมการทำงานตามที่ครูมอบหมาย เพิ่มขึ้นนั้น มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Cobb 1972: 74-80) นอกจากนี้ Bower et al. (1985: 357-389) และประทีป จินฉัตร (2531: 65) ได้ศึกษาพบว่า เมื่อให้การเสริมแรงแก่พฤติกรรมตั้งใจเรียน ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมตั้งใจเรียนเพิ่มขึ้นแล้วจะส่งผลให้นักเรียนทำคะแนนการสอบย่อยเพิ่มขึ้นด้วย

นอกจากเหตุผลดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยยังพบอีกว่า ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการทำงานตามที่ครูมอบหมายกับความถูกต้องของงานไม่ได้เกิดขึ้นเพราะความบังเอิญ ทั้งนี้เป็นผลจากการวิจัยที่ผู้วิจัยทำการทดลองถึงสองครั้งคือ การทดลองที่ 1 ใช้หลักของพริแมคเสริมแรงพฤติกรรมการทำงานตามที่ครูมอบหมายกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 การทดลองที่ 2 ใช้สัญญาเงื่อนไขเสริมแรงพฤติกรรมการทำงานตามที่ครูมอบหมายกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1 ผลปรากฏว่า พฤติกรรมการทำงานตามที่ครูมอบหมายกับความถูกต้องของงานเกิดการเปลี่ยนแปลงเหมือนกันทั้งสองกลุ่มการทดลอง นั่นคือ เมื่อพฤติกรรมการทำงานตามที่ครูมอบหมายเพิ่มขึ้น ความถูกต้องของงานก็เพิ่มขึ้นด้วย แต่เมื่อพฤติกรรมการทำงานตามที่ครูมอบหมายลดลงความถูกต้องของงานก็ลดลงด้วย